

REGLEMENT.

Die Eerstpræsideerende, en andere Raaden van den Hove geordonneert by HAAR HOOG MOGENDE DE HEEREN STAATEN GENERAAL der Verëenigde Nederlanden in 't Overquartier van Gelderland, allen den geenen, die dezen zullen zien, of hooren lezen salut.

Alzoo ons zedert lange tyd meenigvuldige klachten zyn voorgekomen wegens de schade, die er dagelyks door de Schapen in de Velden geschied aan de Grazen, en andere Gewasfen, en op de wegen aan de Hagen, of schutfels, meerendeels voortkomende door een onbehoorlyk getal van Schaapen, en niet minder door de Harders, of Schepers wegens het pleegen van hunne stroperyen, of dieveryen; en wy niet zoo zeer in oog-

merk nemende, dan het geene de Gemeentene en Onderdaanen van die schade kan bevryden, na ingenomen advis van onzen Raad, ende Momboir hebben goedgevonden te ordonneeren en statueeren, gelyk wy ordonneeren en statueeren by deze:

I.

Dat by vervolg aan ieder geinterdiceerd word Schaa-
pen te houden, ten zye hy in wettige eygendom is,
bezittende de quantiteyt van vyf Bunderen, of vyftien
Morgen Land, of Gras gewas, en daar voor in de Schat-
boeken als wettigen Bezitter van alzulke quantiteit be-
kend is, zonder daar onder te begrypen Houtgewas,
Heyde, of andere sterile gronden.

2.

Dat dusdanigen wettigen Bezitter van vyftien Morgen
of vyf Bunderen als vooren, voor ieder Bunder zal mo-
gen houden vyf Schaa-
pen, en uyt hoofde van die vyf
Bunder, vyf-en-twintig Schaa-
pen, en zoo voorts met
augmentatie van vyf Schaa-
pen voor ieder Bunder, die
hy boven de voorschreve vyf Bunder is bezittende.

3.

Dat alle Pagters, of Halfluydens woonende op Bouw-
of Pagthoven, waar by het noodig getal van Landeryen
is, het recht van hunnen principaalen zullen genieten.

4.

Dat ook die, welke volkomen vyftien Bunder heb-
ben, schoon daar by geen Pagthof en is, of dat zy zelfs

geene Landeryen zyn bezittende, zullen mogen Schaa-
pen houden na rato als voor.

5.

Dat dit ook geoorloft word aan de geene, welke dry
Bunder Land, of Gras gewas in eygendom bezittende,
en daar en boven nog in pagt zullen hebben vyf Bun-
der Land of Gras gewas onder deze conditie, dat de ge-
pagte vyf Bunder van een, of ten hoogften van twee
verscheide Eygenaaren zullen mogen wezen.

6.

Dat vervolgens alle de geene tot het houden van Schaa-
pen berechtigt, en daar van willende gebruik maken,
binnen de zes weken van de Publicatie dezer, en voorts
alle Jaaren ten platten Lande by het aangeven van den
Hoofd, en Beeften schat, of op zekere dag daar toe
door Regenten, en Secretaris te fixeeren, zullen gehou-
den zyn pertinentelyk aan te geven, eerstens de quan-
titeit van hunne Landen, en gewas hun in eygendom
toebehoorende; tweedens de respectie gepagte Landen,
met designatie van den Eygenaar, van welke zy het voor-
schreve bepaalde getal in pagte zyn hebbende, zullende
van die gepagte Landen door Secretaris ten overstaan van
een der Regenten eene separate Lyfte worden gefor-
meert, en met die van Hoofd, en Beeften schat aan den
Officier moeten worden overgegeven.

7.

Dat onder het getal van vyf Schaapen par Bunder

ook begreepen worden Geerlingen, Schaapen, Hamelen, en andere onder wat benaaminge deze ook zoude kunnen komen, alleen daar onder niet gerekent de Lammeren.

8.

Dat onder het voorschreven getal ook begreepen zyn alle die, welke voor Dienftbodens, Schepers, Kinderen, of andere hoe genaamd gehouden worden.

9.

Dat uyt hoofde van dien alle Schaapen, die iemand is hebbende, hem als eygen zullen worden toeërkent, en overzulks in het geheel vyf par Bunder na rate van het Bunder getal, als boven gereguleert, zullen mogen worden bevonden.

10.

Dat derhalven ieder Eygenaar ten platte Lande zyne Schaapen zal hoeden, of laten hoeden, en ook zelfs separaat zal moeten stellen zonder in het hoeden, nog in het stallen andere daar onder te mogen neemen, nog mengen.

11.

Dat de geene, die bevonden zullen worden kwalyk aangegeven te hebben, of de hier vooren bepaalde eygdommen, of gestipuleerde quantiteit pagtgoederen niet te hebben, en eventwel Schaapen zyn houdende, die Schaapen niet alleen zullen geconfisqueert zyn; maar boven dien vervallen zullen in een Ducaton amende voor ieder Schaaap dat by dezelve bevonden zal worden.

Dat gelyke straffe word gestatueert tegens die, welke wettige Bezitteren van vyf, of meer Bunder, of bepaalde Pagtgoederen, bevonden zullen worden meerdere Schaapen te hebben dan vyf par Bunder, dat dit meerder getal even gelyk als vooren geconfisqueert, en van ieder meerder bevondene Schaaap zal moeten betaalt worden een Ducaton amende, zullende daar en boven het meerder bevonde getal na keuze, en welgevallen van den Officier uyt de geheele koppel mogen genomen worden.

13.

Dat niemand gepermitteert zal wezen ten eeniger tyd van het Jaar buyten weeten, en schriftelyk consent van den Eygehaar der bezayde, of geakkerde Landeryen, of die waar op vrugten leggen, of staan, 't zye in hopen, of kegelen, nogte op geene andere Erven, 't zye Klee-groefen, Wortelen, Weyden, Bemden of anderzints, met Schaapen te dryven, of te weyden, op poene van te verbeuren voor elk Schaaap eenen gulden Brabants, waarvoor de Schaapen Schutbaar, en den Eygenaar der zelve aanspreekelyk zullen zyn.

14.

En aangezien nu het weyden, en dryven van Schaapen op een andermans Land, of Erve meerendeels veroorzaakt word door den Harder of Scheper, zoo zal in val van overtreedinge als vooren; eerstelyk den Ey-

genaar worden aangemaand tot betalinge van voorschreve amende, zyn regres vry tot zynen Scheper, en zal boven dien den Scheper, of die de Schaapen toen gehoed heeft, zonder eenige andere formaliteiten, gevat, en ten tyde van veertien dagen in de gevangenisfe te water, en te brood gezet worden; doch wanneer den Scheper zoude kunnen bewyzen die overtredinge op order van zynen Meester gedaan te zyn, 't geene tuschen hun sommairlyk binnen agt dagen na d'eerste aanmaaninge zal moeten wezen uytgemaakt; zoo zal den Eygenaar de voorschreve amendens moeten voldoen; maar zulks niet ten volle beweezen zynde, zal den Scheper als boven in de gevangenisfe gesteld worden, hem na relaxatie vry binnen andere zes weeken daar van te doen consteeren, wanneer hetzelve alzo bevonden wordende, zal den Eygenaar alle voorschreve amendens moeten betaalen, met de gerezene kosten, gelyk ook die der indemnifatie van den Scheper.

15.

Wanneer een dusdaanige Scheper voor de tweede reyse eene gelyke overtredinge begaan mogte, zal denzelven, publyk aan de Kaak ten tyde van een uur gesteld, en voor de derde maal uyt deze Lande gebannen worden.

16.

En zoo het gebeurde, dat die gezeide Schepers zig door de vlugt, of anderzints aan die gemelte straffe mogte komen te onttrekken, zullen dezelve de dry eerst

volgende Sondagen by affixien van eenvoudige biljetten ter gewoonlyke plaatse in de Gemeente worden ingedaagt, en niet compareerende in Persoon, zoo zal een Decreet van apprehensie tot laste derzelve by het Gerrecht verzogt, en moeten verleent worden; opdat den Officier die, wanneer t'eeniger tyd op het Territoir, of onder de Jurisdicctie bevonden worden, zal kunnen doen vangen, blyvende hunne goederen, die zy in hetzelfde mogten hebben, inmiddels aansprekelyk voor de geincurreerde amendens, en gedaane, of te doene kosten:

17.

De voorzeide poenen zullen ook plaatse hebben, wanneer alzulken Scheper, of Harder zyne Schaapen is dryvende, of weydende op Landen, of Erven van andere waar van hy het schriftelyk consent wel heeft, maar niet by zig is dragende, of dat hetzelfde niet en hadde gedeponeert in handen van den Officier, of Regent van de plaatse.

18.

Dat de voortnoemde Schepers, of Harders ook verplicht zullen weesen, wanneer den Officier, Regent of Regenten, Vorsters, Veldbodens, Veldschutten, of andere Gemeentens Dienaaren hun met de Schaapen vindende, derzelve naamen, en die van de Meesters, of Meestersfen, waar by zy dienen, zullen vragen, die pertinentelyk, en duydelyk zullen moeten opgeven; ook zullen de zelve op hunnen vork, of schopsteelen derzelve naami, als ook den naam van hunne Meesters moeten uit-

gesneeden hebben , of door andere bywyfen over hun , of by zig dragen , om als gerequireert , vertoont te kunnen worden ; inval echter men bevinden zoude , dat daar eenige de minste verweigeringe gedaan , of eenige valsiteit , of bedrog begaan wierd , gelyk ook in het opgeven van den Eygenaar op wiens Land hy is hoedende , zo zal den Scheper , of Harder in voegen als vooren , te water en te brood gestelt worden , ongepræjudicieert de andere Amendens , die hy geincurreert mogte hebben.

19.

En indien het gebeurde , dat de geseide Schepers , of Harders met het dryven , of weyden op verboode plaatsen , of op vreemde Landeryen , waar van geen schriftelyk Consent en exsteert , zullen Contravenieeren , edog met geweld , met de vlugt of andersints het schudden hunner schaapen wilden tegengaan , of beletten , zo zal den Officier , of andere hier vooren genoemde Regenten , en bediendens , gelyk ook den Eygenaar of Pagter van het Land , of die daar van opzigt hebben , vrystaan de Schaapen , of eenige van die dood te slaan , of te schieten , mits de zelve daar latende leggen.

20.

Gelykerwyse zal het geene voorschreve ten uitvoer gebrogt , en geobserveert worden , ten opzigte van Schaapen , die in houtgewassen zullen worden bevonden , of die , welke zullen afbyten de Bladeren , en takken van Hagen , of schutzels staande voor de tuinen , Landeryen , of Bemden.

Dat ook niemand, wanneer hy een agterleggende Bemd, of Land heeft, en om daar op te komen regt heeft over zyns nabuurs Land te vaaren, of te gaan, zyne Schaapen op dat agter leggend Land, of Bemd zal mogen weyden, of dryven; ten zy hy schriftelyk consent van de voorleggende tot het overdryven van die Erve is hebbende.

Verbiedende voorts wel serieuselyk, dat niemand by gevolg zig zal mogen onderstaan om met eenige Schaapen van den eerste May tot den eerste Augustus in de Velden te komen, nog ook op geene pretexten van Eyge Land, Braaken, of hoegenaaamd, op eenige Wegen te weyden, of te dryven dan alleen in de straaten genoegzaam met wallen, Hagen, of schutzels voorzien, op peene van een Ducaton Amende, en dubbeld schutgeld. boven de poene by den 14 Articul vermeld.

Dat ook niemand, op poene als vooren; eenige Schaapen langs binnewegen, of door veldwegen, en byzonder langs die, welke met geene behoorlyke wallen, Hagen, of schutzels voorzien zyn, zal mogen dryven, en weyden; om alzo op gemeentens, of groote wegen tusfen dusdanige schutzels te kunnen komen; maar zal gehouden zyn daar toe te gebruyken de Landsstraaten, of Heerbaanen behoorlyk daar toe voorzien, en voor zo verre deze niet